

Kyberšikana

Kyberšikana – zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočnickými.

Co není kyberšikana ...

- Kyberstalking – pronásledování prostřednictvím moderních technologií. Zahrnuje opakované a intenzivní telefonování, psaní SMS, e-mailů, vzkazů na sociálních sítích apod.
- Kybergooming – nebezpečné chování dospělých osob, které se prostřednictvím manipulativních technik a navázáním „přátelství“ v internetovém prostoru snaží dostat své oběti na schůzku v reálném světě. Cílem jejich počínání bývá sexuální zneužití, točení a focení pornografie, nucení k prostituci. Nejohroženější skupinou jsou děti a dospívající ve věku 6-15 let.
- Happy Slapping – volně přeloženo jako „veselé fackování“. Jde o oběti nevyprovokovaný útok, kdy útočník využije momentu překvapení náhodně vybrané osoby (v parku, na ulici, ...), kterou následně zbije. Komplic vše natáčí na mobilní telefon a video se rvačkou je poté umístěno na internetu, např. na YouTube.
- Sexting – distribuce fotografií a videomateriálů intimního charakteru bez souhlasu zobrazené osoby. Buď tyto materiály pořizují oběti samy, s úmyslem zaujmout nebo vyhovět svému partnerovi, nebo jsou pořizovány bez vědomí. Útočník tyto materiály pak buď rozesílá všem svým známým pro „pobavení“, nebo se stanou prostředkem vydírání oběti.

Zvláštnosti kyberšikany

- Anonymita;
- Čas;
- Místo;
- Proměna profilu agresora;
- Problémy s řešením kyberšikany.

Typy kyberšikany

- Přímý kyberšikana: útočník → oběť;
- Kyberšikana v zastoupení: útočník → třetí osoba → oběť.

Oběť a pachatel kyberšikany

- Děti závislé na internetu, mobilním telefonu;
- Děti, které sociální kontakty navazují především ve virtuálním světě.
- Uvolnění;
- Uznání;
- Posílení pocitu sounáležitosti;
- Demonstrace síly;

- Strach.

Příčiny a spouštěče

- Je to „normální“;
- Nuda;
- Kulturní konflikty;
- Spory ve třídě;
- Rozpad přátelství;
- Proměna třídního kolektivu;
- Zveřejnění osobních informací.

Kdy se škola má začít zabývat kyberšikanou

Vždy, když se o ní dozví; základní úkol je zmapování konkrétního případu;

Tři základní otázky pro správný postup řešení:

- Týká se kyberšikana žáka mé školy?
- Jak jsem se informaci dozvěděl?
- Děje se kyberšikana během vyučování?

Kdo řeší a s kým spolupracuje

- Školní metodik prevence s výchovným poradcem, školní psycholog, třídní učitel, školské poradenské zařízení pediatr;
- Legislativa; odpovědnost školy;

Jak postupovat z pozice školy

- Co může dělat škola v oblasti prevence?
- Co může dělat pedagog v oblasti prevence?

Co dělat v případě výskytu kyberšikany

- Zajistit ochranu oběti;
- Zajistit dostupné důkazy s podporou IT kolegy;
- Důkladně vyšetřit a požadovat odbornou pomoc;
- Opatření;
- Informování a poučení rodiče;
- Žádat konečný verdikt a informace;
- Postihy.

Doporučení

- Neodpovídala;
- Ukládala důkazy;

- Mluvila o tom, co se jí děje.
- Poučení dítěte o pravidlech chování;
- Učit děti vhodnému chování na internetu;
- Být vzorem a sledujte aktivity svých dětí;
- Použijte filtrační a blokační software;
- Otevřená komunikace s dětmi;
- Všimněte si varovných signálů;

- Kdy kontaktovat OSPOD?
- Kdy kontaktovat P ČR?

Jak uchovat důkazy kyberšikany?

- Používejte Google (www.google.cz);
- Klávesové zkratky:
 - Klávesa Print screen (Print Scrn);
 - Ctrl C, Ctrl V;
 - Ctrl A;
 - Ctrl F;
 - Ctrl P;
 - Adresa – odkaz.
- Mobil;
- Internet;

Použité zdroje:

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/dokumenty-13>

<http://www.odrogach.cz/>

Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál.

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

Internet poradna, www.internetporadna.cz

www.saferinternet.cz (Informace na téma kyberšikana, ochrana osobních údajů aj.

V sekci „Ke stažení“ výsledky výzkumu chování dětí na Internetu)

.....
www.bezpecne-online.cz (Stránky pro teenagery, rodiče a učitele s informacemi o bezpečném používání internetu, prevenci a řešení kyberšikany; výukové materiály)

.....
www.protisikane.cz (Informace o kyberšikaně a jejích projevech, tipy pro rodiče)

.....

www.minimalizacesikany.cz (Praktické rady pro rodiče, učitele a děti, jak řešit šikanu a jak jí předcházet. V sekci „Pro média“ tisková zpráva s výsledky šetření o kyberšikaně na školách)

.....
http://prvok.upol.cz (Centrum prevence rizikové virtuální komunikace UPOL, v sekci „Výzkum“ výsledky výzkumného šetření Kyberšikana u českých dětí)

.....
www.sikana.org (Stránky občanského sdružení Společenství proti šikaně – aktuality z oblasti, související odkazy apod.)

E-Bezpečí (www.e-bezpeci.cz) – projekt zaměřený na prevenci rizikového chování na Internetu (kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, sociální sítě, sociální inženýrství, sexting atd.).

Poradna E-Bezpečí (www.napisnam.cz) – poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu, jen za letošní rok řešila přes 100 případů kyberšikany, stalkingu, sextingu apod.

projekt **E-Nebezpečí** pro učitele (**www.e-nebezpeci.cz**), který obsahuje řadu prezentací pro učitele

www.hoax.cz

http://www.bezpecnykraj.cz/ebezpecnost

[Kyberšikana a její prevence, příručka pro učitele](#)

<http://www.kapezet.cz/index.php?object=General&articleId=211&leveMenu=>

Přehledový list Kyberšikana ke stažení (E-bezpečí) -

http://cms.ebezpeci.cz/component/option,com_docman/task,cat_view/gid,45/Itemid,2/lang,czech

Leták Bezpečný Internet (E-bezpečí)

http://cms.ebezpeci.cz/component/option,com_docman/task,cat_view/gid,45/Itemid,2/lang,czech/

Příručka pro rodiče a vychovatele (Saferinternet)

http://www.saferinternet.cz/data/articles/down_696.pdf